

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

3 päivänä syyskuuta 2014*

Ennakkoratkaisupyyntö — Direktiivi 2001/29/EY — Tekijänoikeus ja lähioikeudet —
Kappaleenvalmistusoikeus — Poikkeukset ja rajoitukset — Parodian käsite — Unionin oikeuden
itsenäinen käsite

Asiassa C-201/13,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka hof van beroep te
Brussel (Belgia) on esittänyt 8.4.2013 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin
tuomioistuimeen 17.4.2013, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Johan Deckmyn ja

Vrijheidsfonds VZW

vastaan

Helena Vandersteen,

Christiane Vandersteen,

Liliana Vandersteen,

Isabelle Vandersteen,

Rita Dupont,

Amoras II CVOH ja

WPG Uitgevers België,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti V. Skouris, varapresidentti K. Lenaerts, jaostojen puheenjohtajat
R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, L. Bay Larsen, A. Borg Barthet ja M. Safjan sekä tuomarit A. Rosas,
G. Arestis, D. Šváby, A. Prechal (esittelevä tuomari), C. Vajda ja S. Rodin,

julkisasiamies: P. Cruz Villalón,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies M. Ferreira,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 7.1.2014 pidetyssä istunnossa esitetyn,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Johan Deckmyn, edustajanaan advocaat B. Siffert,

— Belgian hallitus, asiamiehinään J.-C. Halleux ja C. Pochet,

— Euroopan komissio, asiamiehinään J. Samnadda, F. Wilman ja T. van Rijn,

kuultuaan julkisasiamiehen 22.5.2014 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa 22.5.2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/29/EY (EYVL L 167, s. 10) 5 artiklan 3 kohdan k alakohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat yhtäältä Johan Deckmyn ja Vrijheidsfonds VZW (jäljempänä Vrijheidsfonds), joka on voittoa tavoittelematon yhdistys, ja toisaalta Willebrord Vandersteenin, joka on ”Suske en Wiske” -sarjakuvien (suomeksi Anu ja Antti) tekijä, eri perilliset ja kyseisiin teoksiin liittyvien oikeuksien haltijat (jäljempänä Vandersteen ym.) ja joka koskee sitä, että Deckmyn on jaellut kalenteria, jossa on toistettu piirros (jäljempänä pääasiassa kyseessä oleva piirros), joka muistuttaa piirrosta, joka esiintyy ”Suske en Wiske” -sarjan albumin kannessa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Direktiivin 2001/29 johdanto-osan kolmannessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Ehdotettu yhdenmukaistaminen edistää sisämarkkinoiden neljän vapauden toteuttamista ja liittyy erityisesti niiden oikeudellisten peruseriaatteiden noudattamiseen, jotka koskevat omaisuutta, henkinen omaisuus mukaan lukien, sekä ilmaisunvapautta ja yleistä etua.”

- 4 Direktiivin johdanto-osan 31 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Eri oikeudenhaltijaryhmien välisten samoin kuin eri oikeudenhaltijaryhmien ja suojatun aineiston käyttäjien välisten oikeuksien ja etujen oikeudenmukainen tasapaino on turvattava. - -”

- 5 Kyseisen direktiivin 5 artiklan, jonka otsikko on ”Poikkeukset ja rajoitukset”, 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltiot voivat säätää poikkeuksista tai rajoituksista 2 ja 3 artiklassa säädettyihin oikeuksiin[, joiden otsikot ovat ’Kappaleen valmistamista koskeva oikeus’ ja ’Oikeus välittää yleisölle teoksia ja oikeus saattaa muu aineisto yleisön saataviin’] seuraavissa tapauksissa:

- -

- k) käyttö karikatyyrissä, parodiassa tai pastississa;

- -”

Belgian oikeus

- 6 Tekijänoikeudesta ja lähioikeuksista 30.6.1994 annetun lain (Wet betreffende het auteurswet en de naburige rechten; Belgisch Staatsblad 27.7.1994, s. 19297) 22 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Jos teos on laillisesti julkaistu, tekijä ei voi kieltää

--

6° karikatyyriä, parodiaa tai pastissia, mikäli ne tehdään hyvien tapojen mukaisesti;

--”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 7 Deckmyn on Vlaams Belangin jäsen, kun taas Vrijheidsfonds on sääntömääräisenä ja voittoa tavoittelemattomana tarkoituksena on kyseisen poliittisen puolueen rahallinen ja aineellinen tukeminen.
- 8 Gentin (Belgia) kaupungin 9.1.2011 järjestämällä uudenvuoden vastaanotolla Deckmyn jakoi vuoden 2011 kalentereita, joissa hänen todettiin olevan niistä vastaava julkaisija. Kyseisten kalentereiden etusivulla oli pääasiassa kyseessä oleva piirros.
- 9 Kyseinen piirros muistutti ”De Wilde Weldoener” (Hillitön hyväntekijä) -nimisen ”Suske en Wiske” -sarjakuva-albumin, jonka Willebrord Vandersteen teki vuonna 1961, kannessa olevaa piirrosta. Piirros esitti albumin yhtä päähenkilöä, jonka yllä on valkoinen tunika ja joka heittää kolikoita ihmisille, jotka yrittävät kerätä niitä. Pääasiassa kyseessä olevassa piirroksessa kyseinen henkilö on korvattu Gentin kaupungin pormestarilla ja kolikoita keräävät ihmiset hunnuilla peitetyillä ja ei-valkoihoisilla ihmisillä.
- 10 Koska Vandersteen ym. katsoivat, että pääasiassa kyseessä olevalla piirroksella ja sen yleisölle välittämällä loukattiin heidän tekijänoikeuksiaan, he nostivat kanteen Deckmyniä ja Vrijheidsfondsia vastaan rechtbank van eerste aanleg te Brusselissä (Brüsselin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin), joka velvoitti jälkimmäiset uhkasakon uhalla lopettamaan kyseisen piirroksen kaikenlaisen käytön.
- 11 Ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa, jolle valitettiin ensimmäisessä oikeusasteessa annetusta ratkaisusta, Deckmyn ja Vrijheidsfonds väittivät muun muassa, että pääasiassa kyseessä oleva piirros on poliittinen karikatyyri, joka kuuluu tekijänoikeudesta ja lähioikeuksista 30.6.1994 annetun lain 22 §:n 1 momentin 6 kohdassa hyväksytyyn parodian soveltamisalaan.
- 12 Vandersteen ym. kiistävät tämän tulkinnan, koska heidän mukaansa parodian on täytettävä tietyt edellytykset, jotka eivät täyty käsiteltävässä asiassa ja joita ovat tarkoitus esittää kritiikkiä, omaperäisyys, huumori, tarkoitus tehdä pilaa alkuperäisestä teoksesta ja tarkoitus olla jäljittelemättä sitä enemmän kuin on ehdottoman välttämätöntä parodiaa varten. He moittivat tässä yhteydessä pääasiassa kyseessä olevaa piirrosta myös siitä, että sillä välitetään syrjivä viesti, koska henkilöhenkilöt, jotka alkuperäisessä teoksessa keräävät heitettyjä kolikoita, on siinä korvattu hunnuilla peitetyillä ja ei-valkoihoisilla ihmisillä.
- 13 Tässä tilanteessa hof van beroep te Brussel päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko parodian käsite unionin oikeuden itsenäinen käsite?

- 2) Mikäli näin on, onko parodian täytettävä seuraavat edellytykset tai tunnusmerkit:
- sillä on oltava sille ominainen alkuperäinen luonne (omaperäisyys)
  - sen on oltava muodoltaan sellainen, että parodiaa ei voida kohtuudella yhdistää alkuperäisen teoksen tekijään
  - sillä on oltava huumori- tai pilailutarkoitus riippumatta siitä, kohdistuuko tällä tavoin ilmaistu mahdollinen kritiikki alkuperäisen teokseen vai johonkin muuhun asiaan tai henkilöön
  - parodian kohteena olevan teoksen lähde on mainittava?
- 3) Onko teoksen täytettävä vielä muita edellytyksiä tai tunnusmerkkejä, jotta se voidaan määritellä parodiaksi?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

- 14 On muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sekä unionin oikeuden yhdenmukainen soveltaminen että yhdenvertaisuusperiaate edellyttävät, että unionin oikeuden sellaisen säännöksen sanamuotoa, joka ei sisällä nimenomaista viittausta jäsenvaltioiden oikeuteen sisältönsä ja soveltamisalansa määrittämiseksi, on tavallisesti tulkittava koko Euroopan unionissa itsenäisesti ja yhdenmukaisesti ja että tässä tulkinnassa on otettava huomioon säännöksen asiayhteys ja kyseisellä lainsäädännöllä tavoiteltu päämäärä (tuomio Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 15 Kyseisestä oikeuskäytännöstä seuraa, että parodian käsitteen, joka sisältyy säännökseen, joka on osa direktiiviä, jossa ei viitata kansalliseen oikeuteen, on katsottava olevan unionin oikeuden itsenäinen käsite ja sitä on tulkittava yhdenmukaisella tavalla unionin alueella (ks. vastaavasti tuomio Padawan, EU:C:2010:620, 33 kohta).
- 16 Tätä tulkintaa ei kumoa direktiivin 2001/29 5 artiklan 3 kohdan k alakohdassa tarkoitettun poikkeuksen vapaaehtoisuus. Tulkinta, jonka mukaan jäsenvaltioilla, jotka ovat vahvistaneet tällaisen poikkeuksen, olisi vapaus täsmentää sen osatekijät siten, että ne eivät olisi yhdenmukaistettuja vaan voisivat vaihdella jäsenvaltiosta toiseen, olisi vastoin kyseisen direktiivin tavoitetta (ks. vastaavasti tuomio Padawan, EU:C:2010:620, 36 kohta ja tuomio ACI Adam ym., C-435/12, EU:C:2014:254, 49 kohta).
- 17 Ensimmäiseen kysymykseen on näin ollen vastattava, että direktiivin 2001/29 5 artiklan 3 kohdan k alakohdassa on tulkittava siten, että kyseisessä säännöksessä esiintyvä parodian käsite on unionin oikeuden itsenäinen käsite.

Toinen ja kolmas kysymys

- 18 Toisella ja kolmannella kysymyksellään, joita on tarkasteltava yhdessä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuimien tiedustele unionin tuomioistuimelta sitä, miten direktiivin 2001/29 5 artiklan 3 kohdan k alakohdassa säädetty parodiaa koskeva poikkeus on ymmärrettävä. Se tiedustele erityisesti, riippuuko parodian käsite tiettyjen edellytysten, jotka se luettelee toisessa kysymyksessään, täyttymisestä.

- 19 On muistutettava, että koska direktiivissä 2001/29 ei määritellä mitenkään parodian käsitettä, kyseisen termin merkitys ja ulottuvuus on vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan määritettävä sen tavanomaisen merkityksen mukaan, joka sillä on yleiskielessä, ottamalla samalla huomioon asiayhteys, jossa sitä käytetään, ja sen lainsäädännön tavoitteet, johon se kuuluu (ks. vastaavasti tuomio Diakité, C-285/12, EU:C:2014:39, 27 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 20 Parodia-termin tavanomaisesta merkityksestä yleiskielessä on todettava, että – kuten julkisasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 48 kohdassa – on kiistatonta, että parodian olennaisina tunnusmerkkeinä ovat yhtäältä se, että siinä viitataan olemassa olevaan teokseen mutta poiketaan siitä havaittavissa olevalla tavalla, ja toisaalta se, että se on huumorin tai pilailun ilmentymä.
- 21 Parodia-termin tavanomaisesta merkityksestä yleiskielessä sen enempää kuin sitä paitsi direktiivin 2001/29 5 artiklan 3 kohdan k alakohdan sanamuodostakaan – kuten Belgian hallitus ja Euroopan komissio perustellusti huomauttavat – ei ilmene, että kyseiseen käsitteeseen sovellettaisiin edellytyksiä, jotka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin mainitsee toisessa kysymyksessään ja joiden mukaan parodialla on oltava sille ominainen alkuperäinen luonne sen lisäksi, että siinä poiketaan havaittavissa olevalla tavalla parodian kohteena olevasta alkuperäisestä teoksesta, se on voitava kohtuudella yhdistää muuhun henkilöön kuin alkuperäisen teoksen tekijään, sen kohteena on oltava alkuperäinen teos tai siinä on mainittava parodian kohteena olevan teoksen lähde.
- 22 Tätä tulkintaa ei aseteta kyseenalaiseksi direktiivin 2001/29 5 artiklan 3 kohdan k alakohdan, jossa säädetään poikkeuksesta kyseisen direktiivin 2 ja 3 artiklassa säädettyihin oikeuksiin ja jota on näin ollen tulkittava suppeasti, asiayhteydellä (ks. vastaavasti tuomio ACI Adam ym., EU:C:2014:254, 23 kohta).
- 23 Parodian käsitteen tulkinnan on joka tapauksessa mahdollistettava poikkeuksen tehokkaan vaikutuksen säilyttäminen ja sen tavoitteen saavuttaminen (ks. vastaavasti tuomio Football Association Premier League ym., C-403/08 ja C-429/08, EU:C:2011:631, 163 kohta).
- 24 Sen, että direktiivin 2001/29 5 artiklan 3 kohdan k alakohta on poikkeus, vaikutuksena ei siis ole kyseisen säännöksen soveltamisalan supistaminen tämän tuomion 21 kohdassa vahvistettujen kaltaisin edellytyksin, jotka eivät perustu parodia-termin tavanomaiseen merkitykseen yleiskielessä eivätkä kyseisen säännöksen sanamuotoon.
- 25 Direktiivin 2001/29 5 artiklan 3 kohdan k alakohdan tavoitteen osalta on muistutettava kyseisen direktiivin yleisistä tavoitteista, joihin kuuluu – kuten direktiivin johdanto-osan kolmannesta perustelukappaleesta ilmenee – yhdenmukaistaminen, joka edistää sisämarkkinoiden neljän vapauden toteuttamista ja joka liittyy sellaisten oikeudellisten peruseriaatteiden noudattamiseen, jotka koskevat erityisesti omaisuutta – henkinen omaisuus mukaan lukien – sekä ilmaisunvapautta ja yleistä etua. On kiistatonta, että parodia on asianmukainen keino mielipiteen esittämiseen.
- 26 Kuten direktiivin 2001/29 johdanto-osan 31 perustelukappaleesta ilmenee, direktiivin 5 artiklassa säädettyillä poikkeuksilla kyseisen direktiivin 2 ja 3 artiklassa vahvistetuista oikeuksista pyritään lisäksi turvaamaan ”oikeudenmukainen tasapaino” yhtäältä muun muassa tekijöiden oikeuksien ja etujen ja toisaalta suojatun aineiston käyttäjien oikeuksien ja etujen välillä (ks. vastaavasti tuomio Padawan, EU:C:2010:620, 43 kohta ja tuomio Painer, C-145/10, EU:C:2011:798, 132 kohta).
- 27 Tästä seuraa, että direktiivin 2001/29 5 artiklan 3 kohdan k alakohdassa tarkoitettua parodiaa koskevan poikkeuksen konkreettiseen tilanteeseen soveltamisessa on noudatettava oikeudenmukaista tasapainoa yhtäältä kyseisen direktiivin 2 ja 3 artiklassa tarkoitettujen henkilöiden etujen ja oikeuksien ja toisaalta suojatun teoksen käyttäjän, joka hyödyntää 5 artiklan 3 kohdan k alakohdassa tarkoitettua parodiaa koskevaa poikkeusta, ilmaisunvapauden välillä.

- 28 Sen selvittämiseksi, noudatetaanko direktiivin 2001/29 5 artiklan 3 kohdan k alakohdassa tarkoitettua parodiaa koskevan poikkeuksen soveltamisessa oikeudenmukaista tasapainoa konkreettisesti tilanteessa, on otettava huomioon asian kaikki olosuhteet.
- 29 Riita-asiasta, joka on saatettu ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen käsiteltäväksi, on näin ollen todettava, että Vandersteen ym:iden mukaan pääasiassa kyseessä olevalla piirroksella välitetään syrjivä viesti, jonka vaikutuksena on tällaisen viestin liittäminen suojattuun alkuperäisen teokseen, koska kyseessä olevassa piirroksessa henkilöihmot, jotka alkuperäisessä teoksessa keräävät heitettyjä kolikoita, on korvattu hunnuilla peitetyillä ja ei-valkoihoisilla henkilöillä.
- 30 Jos näin todella on – mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on arvioitava – on muistutettava rotuun, ihonväriin ja etniseen alkuperään perustuvan syrjinnän kiellon periaatteen merkityksestä, sellaisena kuin kyseinen periaate on rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta 29.6.2000 annetulla neuvoston direktiivillä 2000/43/EY (EYVL L 180, s. 22) määriteltynä ja muun muassa Euroopan unionin perusoikeuskirjan 21 artiklan 1 kohdalla vahvistettuna.
- 31 Tässä tilanteessa Vandersteen ym:iden kaltaisilla direktiivin 2001/29 2 ja 3 artiklassa säädettyjen oikeuksien haltijoilla on lähtökohtaisesti oikeutettu intressi siihen, ettei suojattua teosta yhdistetä tällaiseen viestiin.
- 32 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on näin ollen arvioitava pääasian kaikki olosuhteet huomioiden, noudatetaanko direktiivin 2001/29 5 artiklan 3 kohdan k alakohdassa tarkoitettua parodiaa koskevan poikkeuksen soveltamisessa tämän tuomion 27 kohdassa mainittua oikeudenmukaista tasapainoa, jos pääasiassa kyseessä oleva piirros on tämän tuomion 20 kohdassa esitettyjen keskeisten tunnusmerkkien mukainen.
- 33 Toiseen ja kolmanteen kysymykseen on näin ollen vastattava, että direktiivin 2001/29 5 artiklan 3 kohdan k alakohtaa on tulkittava siten, että parodian keskeisinä tunnusmerkkeinä ovat se, että siinä yhtäältä viitataan olemassa olevaan teokseen mutta poiketaan siitä havaittavissa olevalla tavalla ja toisaalta se on huumorin tai pilailun ilmentymä. Kyseisessä säännöksessä tarkoitettuun parodian käsitteeseen ei sovelleta edellytyksiä, joiden mukaan parodialla on oltava sille ominainen alkuperäinen luonne sen lisäksi, että siinä poiketaan havaittavissa olevalla tavalla parodian kohteena olevasta alkuperäisestä teoksesta, se on voitava kohtuudella yhdistää muuhun henkilöön kuin alkuperäisen teoksen tekijään, sen kohteena on oltava alkuperäinen teos tai siinä on mainittava parodian kohteena olevan teoksen lähde.
- 34 Direktiivin 2001/29 5 artiklan 3 kohdan k alakohdassa tarkoitettua parodiaa koskevan poikkeuksen konkreettiseen tilanteeseen soveltamisessa on kuitenkin noudatettava oikeudenmukaista tasapainoa yhtäältä kyseisen direktiivin 2 ja 3 artiklassa tarkoitettujen henkilöiden etujen ja oikeuksien ja toisaalta suojatun teoksen käyttäjän, joka hyödyntää 5 artiklan 3 kohdan k alakohdassa tarkoitettua parodiaa koskevaa poikkeusta, ilmaisunvapauden välillä.
- 35 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on arvioitava pääasian kaikki olosuhteet huomioiden, noudatetaanko direktiivin 2001/29 5 artiklan 3 kohdan k alakohdassa tarkoitettua parodiaa koskevan poikkeuksen soveltamisessa tätä oikeudenmukaista tasapainoa, jos pääasiassa kyseessä oleva piirros on edellä mainittujen parodian keskeisten tunnusmerkkien mukainen.

Oikeudenkäyntikulut

- 36 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa 22.5.2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/29/EY 5 artiklan 3 kohdan k alakohtaa on tulkittava siten, että kyseisessä säännöksessä esiintyvä parodian käsite on unionin oikeuden itsenäinen käsite.**
- 2) **Direktiivin 2001/29 5 artiklan 3 kohdan k alakohtaa on tulkittava siten, että parodian keskeisinä tunnusmerkkeinä ovat se, että siinä yhtäältä viitataan olemassa olevaan teokseen mutta poiketaan siitä havaittavissa olevalla tavalla ja toisaalta se on huumorin tai pilailun ilmentymä. Kyseisessä säännöksessä tarkoitettuun parodian käsitteeseen ei sovelleta edellytyksiä, joiden mukaan parodialla on oltava sille ominainen alkuperäinen luonne sen lisäksi, että siinä poiketaan havaittavissa olevalla tavalla parodian kohteena olevasta alkuperäisestä teoksesta, se on voitava kohtuudella yhdistää muuhun henkilöön kuin alkuperäisen teoksen tekijään, sen kohteena on oltava alkuperäinen teos tai siinä on mainittava parodian kohteena olevan teoksen lähde.**

Direktiivin 2001/29 5 artiklan 3 kohdan k alakohdassa tarkoitettua parodiaa koskevan poikkeuksen konkreettiseen tilanteeseen soveltamisessa on kuitenkin noudatettava oikeudenmukaista tasapainoa yhtäältä kyseisen direktiivin 2 ja 3 artiklassa tarkoitettujen henkilöiden etujen ja oikeuksien ja toisaalta suojatun teoksen käyttäjän, joka hyödyntää 5 artiklan 3 kohdan k alakohdassa tarkoitettua parodiaa koskevaa poikkeusta, ilmaisunvapauden välillä.

Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on arvioitava pääasian kaikki olosuhteet huomioiden, noudatetaanko direktiivin 2001/29 5 artiklan 3 kohdan k alakohdassa tarkoitettua parodiaa koskevan poikkeuksen soveltamisessa tätä oikeudenmukaista tasapainoa, jos pääasiassa kyseessä oleva piirros on edellä mainittujen parodian keskeisten tunnusmerkkien mukainen.

Allekirjoitukset